

NEMZETKÖZI EMBERKERESKEDELEM

2004-2008.

SZAKMAI ZÁRÓJELENTÉS

OTKA 46973

1. A kutatás rövid összefoglalója

Nemzetközi emberkereskedelem.

Témavezető: Fehér Lenke

MTA Jogtudományi Intézete

A támogatás összege: 4954 E Ft

Kutatási időszak: 2004-2008

OTKA ny. szám: 46 973

A kutatás a nemzetközi emberkereskedelem problémájának komplex elemzésére irányult. A munka eredményeként több publikáció született. A különböző fontos témákkal foglalkozó tanulmányok mellett, kiadásra került a témakör átfogó feldolgozását bemutató tanulmánykötet is. A témát tudományos igényességgel, monografikus jelleggel tárgyaló tanulmánykötet, témájánál és feldolgozási módjánál fogva, *hiánypótló jellegű a mai magyar jogirodalomban*. A kötet, amely a téma nemzetközi és hazai vonatkozásait, valamint elméleti és gyakorlati kérdéseit egyaránt taglalja, problémákat felvetve és javaslatokat megfogalmazva, a tudományos kutatási eredmények gazdagításán túl, *oktatási célra is felhasználható*.

A téma elméleti hátterének megfogalmazása, kontextusba helyezése kapcsán, a kutatás foglalkozik többek között az emberkereskedelem *emberi jogi megközelítésével*, a releváns nemzetközi emberi jogi és más dokumentumok áttekintésével (különös tekintettel a nemek közötti esélyegyenlőség valamint a nők és gyermekek elleni erőszak kérdéseire). Kitér a *szervezett bűnözésre*, illetve az emberkereskedelemre vonatkozó nemzetközi egyezmények (ENSZ, ET) céljainak, tartalmának, hatásának elemzésére, valamint foglalkozik a nemzetközi *bűnügyi együttműködés intézményeivel* is. A munka különös figyelmet szentel a *sértett büntető eljárásjogi helyzetének*, továbbá az áldozatsegítésre vonatkozó nemzetközi dokumentumok főbb rendelkezéseinek, ajánlásainak ismertetésére is. A kutatás elemzi a *magyar jogi szabályozásnak* a nemzetközi követelményekhez, standardokhoz való viszonyát, az emberkereskedelem és a kapcsolódó bűncselekmények kapcsán, valamint vizsgálja a *magyar joggyakorlatot*. Végül *javaslatokat fogalmaz meg* a törvényhozás és a gyakorlat számára az emberkereskedelem elleni fellépés hatékonysága érdekében, a büntető anyagi jog, a nemzetközi bűnügyi együttműködés, a tanúvédelem, valamint a megelőzés, a joggyakorlat, és a tudományos kutatás számára.

Publikációk száma: 34

2.) English Summary

International Trafficking in Human Beings

Project leader: Dr. Lenke Fehér

Institute for Legal Studies, Hungarian Academy of Sciences

Project financial support: 4954 Thousand HUF

Project period: 2004-2008

OTKA No 46 973

The research aimed to draw up a complex picture on trafficking in human beings. As a result of the research, several studies were published. Besides the studies discussing different important questions, it was published a book, elaborating a detailed analysis of this topic, too. The above mentioned scientific monograph can be regarded of a great importance in the present Hungarian legal literature by its topic and methods resulted in drawing a complex picture on combat trafficking in human beings. The monograph discussing the international and national characteristics of the topic as well as answering the theoretical and practical questions, finally try to define the problems and offer solutions. Besides, the enrichment of research results, the book can be used for the purposes of education, too.

The research, by defining and contextualising the theoretical background of the topic, among others, deals with the human rights approach of trafficking, gives an overview on the relevant human rights and other international documents (discussing in particular the questions of gender equality, problems of violence against women and children, etc.) It includes the analysis of the aim, content and effect of the international documents on transnational organised crime, and deals with the institutions and main questions of international cooperation in criminal matters. The book dedicates a special attention to the international documents, discussing the legal situation of victim in criminal procedure as well as support and assistant of victims. The research gives a detailed picture of the Hungarian legal regulation on trafficking in human beings in the framework of the international obligations and standards and studies the Hungarian legal practice. At the end, it gives proposals for the legislation and legal practice for the more effective fight against trafficking in human beings, in the field of substantive criminal law, international cooperation in criminal matters, witness-protection as well as the prevention, the jurisdiction, and the scientific research.

Number of publications: 34

3. Részletes jelentés

A 2004-ben indult, négy évre szóló *kutatás célja* a nemzetközi emberkereskedelem témakörének átfogó tanulmányozása és monografikus jellegű feldolgozása volt. A kutatás az *elméleti* kérdések elemzésén túl, a magyar joggyakorlat tekintetében, *empirikus* vizsgálatot is magában foglalt.

A munka lényegében az ütemezésének megfelelően haladt, két periódust kivéve. Az *egyik* a kutatás második évében történt, amikor a témavezető súlyos, *közel fél éves* gyógy-tartamú betegsége egy kissé lelassította a munkafolyamatot. A *másik* a kutatás harmadik évéhez fűződik, amikor egy súlyos műtét ismét rövid kényszerszünetet eredményezett. A munka ezt követően már zökkenőmentes volt; a betegség okozta időkiesés miatt azonban, a témavezető a kutatási periódus 1 évvel történő meghosszabbítását kérte, a kutatási anyag publikált formában történő megjelentetése érdekében. Az OTKA Bizottság a kérelemnek helyt adott, amelyért a témavezető ismételten köszönetét fejezi ki.

A kutatás eredményei:

A nemzetközi emberkereskedelem problémájának *komplex bemutatására irányuló kutatás* eredményeként több tanulmány is született. Az intenzív munka következtében, a rendelkezésre álló kutatási anyag rendkívül gazdag, így *további tanulmányok megjelenése várható 2009. év végéig*. A gyermekkereskedelem témakörben *két tanulmány is elkészült*, ezek hamarosan publikálásra kerülnek az Állam-és Jogtudomány és feltehetően az Acta Humana hasábjain.

A tudományos folyóiratokban megjelent tanulmányok közül, Fehér Lenke és Hollán Miklós több írásában is foglalkozik a téma legfontosabb kérdéseivel. *Fehér Lenke* tanulmányaiban *egyrészt* a prostitúció, valamint az arra épülő bűncselekmények jellemzőit illetve e jelenségeknek az emberkereskedelemmel való összefüggéseit, *másrészt* pedig, az emberkereskedelem fogalmi megközelítésének kérdéseit, változásait vizsgálja az egyes történelmi korokban, a főbb nemzetközi dokumentumok alapján. Ennek keretében, foglalkozik a prostitúció szabályozási modelljeinek filozófiai és jogi hátterével, a prostitúció körüli élősd jellegű bűncselekmények büntetőjogi és kriminológiai jellemzőivel, illetve az egyes szabályozási modelleknek az emberkereskedelem volumenére, területi mobilitására gyakorolt hatásával. *Hollán Miklós* viszont elsősorban az elkobzás a vagyonelkobzás szabályozásának kérdéseit járja körül. A bűncselekményből eredő vagyon elvonása és az ártatlanság vétele fontos dogmatikai problémáin kívül, a jogharmonizáció keretében az elkobzás terminológiai kérdéseivel, valamint az elkobzással kapcsolatos bizonyítási könnyítésekkel is foglalkozik. Ezek rendkívül fontos kérdések, melyeket a nemzetközi dokumentumok is kiemelten kezelnek, és amelyet az EU is a prioritások között említ, az emberkereskedelem elleni küzdelem kapcsán. *Végvári Réka* tanulmányában a büntető eljárásjog kérdéseivel, a tanúvédelem problémáival foglalkozik.

A kutatás egyik legfontosabb eredménye, hogy a tanulmányokon kívül, a témakör átfogó feldolgozásaként, kiadásra került egy önálló, *monografikus jellegű tanulmánykötet* is, a kutatás vezetője és a kutatás két, további résztvevője tollából (Nemzetközi emberkereskedelem. MTA Jogtudományi Intézete, Közlemények, No. 22. Budapest, 2008. p.

269.) Mint ismeretes, a monográfia körébe tartozó írások fő jellemzői közé, az egyetlen témakör részletes tárgyalását sorolják, amely elhatárolt témakör elmélyültebb tanulmányozását teszi lehetővé, s amely általában új ismereteket közöl. Ezen ismérveknek megfelelően, a kutatás a nemzetközi emberkereskedelem témakörét a lehető legteljesebb mértékben, részletesen bemutatja, így többek között a történeti, jogtörténeti és az aktuális tételes jogi (büntető-és eljárásjogi) valamint kriminológiai vonatkozások szempontból egyaránt.

A kutatás másik nagy eredménye a vonatkozó téma *komplex megközelítésében* rejlik. A témakör, és az azzal kapcsolatos joganyag, publikációk, gyakorlat átfogó ismeretén alapul ez a munka. A téma legfontosabb aspektusainak *összefoglaló megjelenítése* egy monografikus tanulmánykötetben már régóta váratott magára. *A kötet hiánypótló jellegű mű a hazai jogirodalomban.* A téma ilyen formában és ilyen részletességgel *nem került korábban feldolgozásra.*

A munka *tudományos igényességgel* tárgyalja, elemzi a témát, kritikai szempontból közelítve meg a törvényhozás és a jogalkalmazás egyes kérdéseit, összefoglalóan feldolgozva a tudományos kutatások eredményeit. A munka az interdiszciplináris megközelítés és a közérthető stílus miatt minden bizonnyal *az oktatás céljából is hasznosítható.*

A kutatás *elméleti és empirikus* szempontból egyaránt vizsgálja az emberkereskedelem jelenségét. Foglalkozik a jelenség *fogalomtörténetével*, így a hajdani rabszolga kereskedelem, majd az ún. fehér rabszolgaság, a nő-és gyermekkereskedelem végül pedig, az emberkereskedelem mai fogalmával. A kutatás *összehasonlítja és elemzi* az egyes nemzetközi dokumentumok tartalmát. A probléma természetének hangsúlyai sokat változtak az idők folyamán. *Az emberi jogi aspektusok* előtérbe kerülése, *az áldozatok védelmének kérdései*, a *nemzetközi fellépés* intenzitása mind olyan tényezők, melyek az emberkereskedelem elleni küzdelem kapcsán fokozatosan előtérbe kerültek.

Az emberkereskedelem elleni fellépés célja *az első* nemzetközi dokumentumok szerint az volt, hogy sorompót állítson a nők és gyermekek nőkereskedelem céljából történő toborzása, valamint prostitúció céljából, *külföldre szállításának folyamata* elé. *Később*, a prostitúció *kizsákmányolásának tilalma* vált a definíció központi elemévé, s ha ez fennállt, akkor még a sértett beleegyezésével történő emberkereskedelmet is tilalmazták. A *közelmúltban* elfogadott definíció alapján viszont,

- az országhatárokon belüli és azokon átívelő,
- a szervezett és a nem szervezett bűnözés kereteibe tartozó,
- a különböző célra irányuló, (így a prostitúció és más jellegű munkavégzés/szolgáltatás, a szolgaság vagy hasonló gyakorlatok, az emberi szervek eltávolítását célzó kizsákmányolás) emberkereskedelem valamennyi formája ellen egyaránt fel kell lépni.

Az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló *Jegyzőkönyve* egyik igen nagy érdeme az *emberkereskedelem mai, modern fogalmának a*

meghatározása. Ezt a széles konszenzuson alapuló definíciót az *Európa Tanács emberkereskedelem elleni egyezménye* is teljes mértékben elfogadja és átveszi.

A kutatás vizsgálta az *emberkereskedelem összefüggését más társadalmi jelenségekkel, így az illegális migrációval, a prostitúcióval, valamint más olyan bűncselekményekkel, mint pl. az embercsempészet vagy a prostitúció kizsákmányolásával összefüggő bűncselekmények.* A migráció és a globalizáció a prostitúcióra is hatást gyakorol. *A migráns prostitúció* jelensége ugyan már korábban is létezett, ám nem ilyen nagyságrendben. Az 1960-as években, Dél-Amerikából, majd Ázsiából kiinduló migrációs hullám hatást gyakorolt a prostitúció piacára is. Az 1980-as évek végén, a rendszerváltást követően, a kelet - közép európai országokban is hasonló folyamatok játszódtak le. Az országok *kiinduló (származási) tranzit vagy cél-országokká váltak*, mind a *migráció*, mind, pedig az *emberkereskedelem* és az *embercsempészet* szempontjából. A beutazási engedélyek megszerzésére képtelen személyek közül sokan bármi áron vállalták a migrációt, annak érdekében, hogy *jobb életminőséget* biztosítsanak maguknak és családjuknak. A *szervezett bűnöző csoportok* azonnal felismerték ezt az igényt, és rendkívül gyorsan kiterjesztették tevékenységi körüket ezekre a területre is. A *modern rabszolgaság*, az emberkereskedelem "újkori története" nyilvánvalóvá tette, hogy a prostitúció és az emberkereskedelem között bonyolult és sokrétű kölcsönhatás van. Igen fontos ugyanakkor a két jelenség közötti különbségtétel, valamint a jelenség kezelésénél az eltérő eszközrendszer alkalmazása is.

A prostitúció jelenségének *tiltására, korlátozására vagy engedélyezésére* hivatott szabályozási modellek közül, (talán a svéd modellt kivéve) ugyan szinte egyik sem alkalmas ugyan az elérni kívánt cél teljes megvalósítására, de az, tagadhatatlan, hogy a jelenség befolyásolására képes. A szabályozás filozófiája és jellege szerint, mint ismeretes, alapvetően a *prohibicionista, az abolicionista és a reglementációs modell* vált ismertté, illetve a későbbi fejlődés azok új, „neo” vagy módosított változatait alakította ki. Ma már e modellek klasszikus formáit szinte mindenütt felváltották a modernebb, a változó viszonyokhoz igazított változatai. A *kombinált formák* közül, megemlíthető, pl. a magyar modell, amely - szándékai szerint - korlátozott abolicionista vagy a luxemburgi modell, amely időben és térben egyaránt korlátozott abolicionista modellt követ.

A szabályozási formák differenciálódására, s e formák *új változatainak* kialakulására például szolgálhat a *svéd modell*, amely az *abolicionizmus új formája*, vagy a *holland modell*, amely a reglementációs modellhez közelálló, de annak minőségileg egy új, *legalizált modell-nek* nevezhető változata. Az utóbbi néhány évben kialakított, ún. svéd modell, (amely a korábbi prohibicionista rendszer filozófiájától eltérően, *nem a prostituáltat, hanem a szexuális szolgáltatás igénybe vevőjét, a klienst rendeli büntetni*, s ugyanakkor *a prostituáltat segíti kikerülni az ilyen élethelyzetből*), úgy tűnik, végre megfelelő és hatékony lépéseket tett egy új, egy gyökeresen más szemlélet irányába. Ez a szemlélet, a korábbiaktól eltérően *nem a kínálati oldalt*, nem a prostituált cselekményét helyezi a vizsgálat és a szabályozandó kérdések középpontjába, hanem a *keresleti oldalt*, azaz a szolgáltatás igénybe vevőit szólítja meg. Sikerét ily módon a kérdés komplex módon történő kezelésének és új szemléletmódjának köszönheti.

A *legalizált*, vagy holland modellben viszont létrejön a *legalizált szexuális szolgáltatási üzletág*, amelyben a prostituált munkavállaló, az infrastruktúrát biztosító vállalkozó, üzletember viszont a munkáltató (annak minden jogi következményével). E modell tehát a

prostitúciót a legális szolgáltatások körébe emeli, s vele együtt a vállalkozás anyagi háttérét biztosító üzletembert is a legális szféra szereplőjévé teszi. Ez kétségkívül bizonyos szempontból javítja a prostituált helyzetét, így pl. legalizálja a tevékenységet, csökkenti az ellene irányuló erőszakot. El kell azonban ismerni, hogy a prostituált ugyanakkor továbbra is meglehetősen függő, kiszolgáltatott helyzetben van a tőkével rendelkező, a szolgáltatás infrastruktúráját biztosító, most már „tiszteletreméltó üzletemberré” avanszált tulajdonossal, illetve a vállalkozás közvetlen üzemeltetőjével. A helyzetelemzés mérlege tehát korántsem olyan biztató és pozitív, mint ahogyan az első pillantásra látszik.

Az emberkereskedelem *nem egyszerűen súlyos bűncselekmény, hanem az emberi jogok, az emberi méltóság, az emberi szabadság súlyos megsértése*. Éppen ezért kiemelt nemzetközi figyelem irányul e bűncselekmény megelőzésére, a bűncselekmény elleni küzdelemre. Az ENSZ (Palermói Jegyzőkönyv) és az ET égisze alatt megszövegezett nemzetközi egyezmények biztosítják azt a keretet, amelyben a nemzetközi összefogás megvalósulhat. Nagy jelentőségű, hogy az Európai Unió aláírta az ENSZ Egyezményt. Az EU kerethatározata (2002/629) az emberkereskedelem leküzdéséről, szintén ebbe az irányba mutat. Említést érdemel, hogy az EU Alapjogi Kartája kifejezetten szól az emberkereskedelem tilalmáról, s emellett külön szól a rabszolgaság, szolgáltatásban tartás tilalmáról, valamint a kényszermunkára, illetve kötelező munkára ítélestről.

Az emberkereskedelem magyarországi helyzetét illetően, kiemelést érdemel, hogy a jogharmonizáció keretében, a magyar szabályozás követi az Európai Unió normáit, illetve eleget tesz a nemzetközi egyezmények követelményeinek. Magyarország elsősorban tranzit ország, kismértékben kiindulási illetve cél-ország. Az elmúlt években sikerült elérni, hogy az emberkereskedelem áldozatának a segítése vonatkozásában az állami és a civil szervezetek szorosan együttműködjenek. Magyarország elkészítette az emberkereskedelem elleni *nemzeti stratégiát*, (2008-2012) megfogalmazva a legfontosabb *célokat és prioritásokat*, amelynek keretei között sor kerül a nemzeti cselekvési program kidolgozására. A megelőzés és az áldozatsegítés terén nagy előrelépés történt az utóbbi néhány évben. E pozitív fejlemények ellenére, még igen sok tennivaló van ezen a területen is. A közeljövőben elsősorban a kereslet elleni fellépést kellene fokozottabban szorgalmazni, és ebben széleskörű társadalmi támogatásra van szükség.

A nemzetközi vonatkozások vizsgálata és elemzése mellett, a kutatás nagy figyelmet szentel a magyar *jogalkotás és jogalkalmazás* kérdéseinek is. A téma elméleti háttérének megfogalmazása, kontextusba helyezése kapcsán, a kutatás foglalkozik többek között az emberkereskedelem *emberi jogi megközelítésével*, a releváns nemzetközi emberi jogi és más dokumentumok áttekintésével (különös tekintettel a nemek közötti esélyegyenlőség a nők és gyermekek elleni erőszak kérdéseire). Kitér a *szervezett bűnözésre*, illetve az emberkereskedelem elleni fellépés kapcsán, az emberkereskedelemre vonatkozó *nemzetközi egyezmények* (ENSZ, ET) céljainak, tartalmának, hatásának elemzésére, valamint foglalkozik a *nemzetközi bünyügyi együttműködés* intézményeivel, kérdéseivel is.

A munka különös figyelmet szentel az *Európa Tanács emberkereskedelem elleni egyezménye* céljának és tartalmának elemzésére. Az utóbbi évek kiemelkedő eseményei közé tartozik, hogy 2004. év decemberében elkészült az európai egyezmény szövege. Lényeges momentum, hogy az emberkereskedelemnek az ENSZ Egyezmény Jegyzőkönyvében szereplő fogalmát érintetlenül hagyva, átemelte azt az európai egyezmény szövegébe.

Az Európai Egyezmény, értelmező rendelkezéseiben rámutat arra a tényre, hogy az emberkereskedelem és az embercsempészet között lényeges fogalmi különbség van, s ez megnyilvánul abban is, hogy az ENSZ két különböző jegyzőkönyve foglalkozik e bűncselekményekkel. A különbséget alapvetően abban fogalmazza meg, hogy az embercsempészet illegális határon túlrá szállítást jelent, közvetlenül, vagy közvetve pénzbeli vagy más anyagi haszonszerzés érdekében, míg az emberkereskedelem célja a kizsákmányolás. Az emberkereskedelemnek ezen kívül, nem szükségszerű eleme a határon túlrá juttatás, mivel e bűncselekmény országhatárokon belül is elkövethető.

Az európai emberkereskedelem elleni egyezmény legfontosabb céljai között szerepel, hogy

- *megelőzze az emberkereskedelmet és*
- *fellépjen ellene, a nemek közötti esélyegyenlőség szempontjainak a figyelembe vételével is,*
- *védje az emberkereskedelem sértettjének emberi jogait, a sértett védelmére és segítésére alkalmas kereteket hozzon létre, szintén figyelembe véve a nemek közötti esélyegyenlőséget és biztosítsa a hatékony nyomozást és bűnüldözést,*
- *ösztönözze az emberkereskedelem elleni nemzetközi kooperációt.*

Az ET vonatkozó egyezménye az alábbi, főbb hozzáadott értékekkel jellemezhető:

- a) *az emberi jogi megközelítés hangsúlyozása, azaz az emberkereskedelem, mint az emberi jogok, az emberi méltóság és integritás megsértéseként történő megjelenítése, s ennek következtében, az áldozatok fokozottabb védelme;*
- b) *az emberkereskedelem minden formája elleni fellépés (az országhatárokon belüli, az azon átívelő, a szervezett és nem szervezett, a prostitúcióra, kényszermunkára stb. irányuló emberkereskedelem);*
- c) *az egyezmény rendelkezései implementálásának a monitorozása.*

Az európai egyezmény tehát az emberi jogi, a nemek közötti esélyegyenlőségi kérdéseit helyezi a figyelem középpontjába, illetve a sértett védelme és segítése szempontjait tartja kiemelkedően fontosnak. Emellett az emberkereskedelem országhatárokon belül, illetve azon túllépő, valamint a szervezett és nem szervezett formái elleni küzdelmet egyaránt sürgeti, és nagy figyelmet szentel az egyezmény, ún. monitoring rendszerének a kidolgozására is. Az Egyezmény, melyet az Európa Tanács 20 tagállama ratifikálta, 20 másik tagállam pedig aláírt, 2008. február 1.-én lépett hatályba. Magyarország aláírt, de nem ratifikálta „Az emberkereskedelem elleni fellépésről szóló ET Egyezményt..

Az emberkereskedelem definíciója az egyes nemzetközi dokumentumok tükrében, hosszú ideig nagyon eltérő volt. Áttörést jelentett, amikor az ENSZ Transznacionális szervezett bűnözésről szóló Egyezményét kiegészítő jegyzőkönyv az emberkereskedelemről, egy széles konszenzus alapján elfogadott fogalmi meghatározást rögzített. Ezt azután az ET Egyezmény is átvette. Az EU kerethatározat az emberkereskedelem elleni küzdelemről, viszont már csak hozzávetőlegesen vette át e definíciót. Az EU tagállamai által, a jogharmonizáció keretében, az egyes, a Btk.-ban szabályozott tényállások még nagyobb mértékben eltérnek egymástól. Ez azt eredményezi, hogy az összehasonlítás rendkívül nehéz, a szabályozás és a joggyakorlat, a kriminálstatisztikai adatok és tudományos kutatások terén egyaránt.

A kutatás az előbbieken túl, foglalkozik a sértett eljárásjogi helyzetére és a *sértett védelmére*, segítségére vonatkozó európai dokumentumok (ET, EU) főbb rendelkezéseinek, ajánlásainak ismertetésével is.

A kutatás elemzi a *magyar jogi szabályozásnak a nemzetközi követelményekhez, standardokhoz való viszonyát*, az emberkereskedelem és a kapcsolódó bűncselekmények vonatkozásában. Végül, *javaslatokat fogalmaz meg* a törvényhozás és a gyakorlat számára az emberkereskedelem elleni fellépés hatékonysága érdekében, a büntető anyagi jog, a nemzetközi bűnügyi együttműködés, a tanúvédelem, valamint a bűnmegelőzés, a joggyakorlat, és a tudományos kutatás számára.

Tudományos konferenciák anyagai

A munka részeredményeit *hazai tudományos fórumokon* ismertettük. Így pl. a jogtörténeti elemzés tanulságait, az empirikus vizsgálatok eredményeit és a törvényi szabályozás kérdéseit hazai szakértői fórumokon prezentáltuk és vitattuk meg.

Külföldön, 2007-ben, a Finn-magyar Büntetőjogi Szeminárium keretében, Helsinkiben elhangzott, angol nyelvű előadásokon adtuk elő az emberkereskedelem, mint a nemzetközi szervezett bűnözés egyik területe elleni fellépés hatékonyságának, a bűnözés e formáiból eredő vagyon elkobzásának problémáit, illetve a tanúvédelem főbb kérdéseit.

3. Tudományos közlemények jegyzéke:

3. 1. Az OTKA szám feltüntetésével:

I. Folyóiratszövegek:

- 1) Fehér Lenke: A prostitúció szabályozásának európai modelljei. Állam-és Jogtudomány, 2007. XLVII. évf. p. 31-51.
- 2) Fehér Lenke: Az emberkereskedelem fogalmi megközelítésének néhány kérdése. In: Wiener A. Imre Ünnepi Kötet, Szerk.: Ligeti Katalin, KJK-KERSZÖV, Budapest, 2005 p. 1115-124.
- 3) Fehér Lenke: Az emberkereskedelem elleni nemzetközi fellépés főbb állomásai. Acta Humana, 2008. évf. 18. szám, p. 14 - 37.
- 4) Hollán Miklós: Az elkobzással kapcsolatos bizonyítási könnyítések. In: Keresztmetszet. Tanulmányok fiatal büntetőjogászok tollából (szerk. Karsai Krisztina). Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2005. 47-69. o.
- 5) Hollán Miklós: Az elkobzás a vagyonek elkobzás szabályozásának egyesítéséről" Büntetőjogi Kodifikáció, Hetedik évfolyam (2007) 1. sz.. 35-42. o.
- 6) Hollán Miklós: Jogharmonizáció és elkobzás: terminológiai kérdések. De Iurisprudentiae et iure publico (jog-és politikatudományi folyóirat), I. évf. 2007. évi 1-2. szám. P. 1-9. http://www.dieip.hu/2007_1_01.pdf
- 7) Hollán Miklós „A bűncselekményből eredő vagyon elvonása és az ártatlanság vételeme. Alapjog-dogmatikai vizsgálódás” című tanulmány,

amely publikálásra is került. / In: Bűnügyi mozaik. Tanulmányok Vida Mihály 70. születésnapja tiszteletére (szerk.: Nagy Ferenc)/ Pólay Elemér Alapítvány, Szeged 2006. p. 75 – 92.

- 8) Hollán Miklós: Az elkobzással kapcsolatos bizonyítási könnyítések. Keresztmetszet. Szerk.: Karsai Krisztina, Pólay Alapítvány, Szeged, 2005. p. 47-69.
- 9) Hollán Miklós: *Reconsideration of Presumption of Innocence /Az ártatlanság vélelmének újragondolása/* In: Festschrift in Honour of Raimo Lahti (Ed. Kimmo Nuotio) University of Helsinki. Helsinki, 2007. p. 363-372.
- 10) Végvári Réka: *Shifts of Thinking Concerning Law of Criminal Procedure in Witness Protection*. Acta Iuridica Hungarica, Akadémiai Kiadó, Budapest, 48. évf. 4. szám. 2007/4. p. 361-372

II. Könyv:

- 11) Nemzetközi emberkereskedelem. Szerk.: Fehér Lenke Szerzők: Fehér Lenke (Előszó, I.-IX. XIV.-XV. Fejezet, English Summary) Hollán Miklós (X.-XI. XV. Fejezet), Végvári Réka (XII.-XIII. XV: Fejezet) Budapest, 2008. Kiadó: MTA Jogtudományi Intézete, Közlemények, No. 22. ISBN - 978-963-7311-67-3

III. Könyvfejezet

- 12) Fehér Lenke: Prostitúció, emberkereskedelem. In. Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről. Szerk.: Nagy Ildikó, Pongrácz Tiborné. TÁRKI, Budapest, 2009. p. 211-230.
- 13) Fehér Lenke: Az emberkereskedelem fogalomtörténete p. 15 -32. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. I. fejezet.
- 14) Fehér Lenke: Az egyes nemzetközi szervezetek tevékenysége az emberkereskedelem elleni fellépés jegyében. p. 32. - 57. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. II. fejezet.
- 15) Fehér Lenke: Az emberkereskedelem modern, nemzetközileg elfogadott definíciója. p. 57-74. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA Közlemények. 2008. No.22. III. fejezet.
- 16) Fehér Lenke: Migráció, globalizáció és kísérő jelenségei. p. 74.-83. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. IV. fejezet.
- 17) Fehér Lenke: Klasszikus és új európai modellek a prostitúció szabályozására. p. 83.-107. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. V. fejezet.
- 18) Fehér Lenke: A magyar szabályozási modell. p. 107.-130. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. VI. fejezet.

- 19) Fehér Lenke: A prostitúció körüli élősdijellegű cselekmények vizsgálatának hazai tapasztalatai. p. 130.-149. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA Közlemények. 2008. No.22. VII. fejezet.
- 20) Fehér Lenke: Az áldozatsegítés áldozatvédelem alapelvei a nemzetközi dokumentumokban. p. 149.-167. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. VIII. fejezet.
- 21) Fehér Lenke: Az embercsempészet és emberkereskedelem Magyarországon. p. 167.-178. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. IX. fejezet.
- 22) Hollán Miklós: Az emberkereskedelemre vonatkozó hazai büntetőjogi szabályozás. p. 178.-199. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. X. fejezet.
- 23) Hollán Miklós: Az emberkereskedelem hatályos hazai szabályozása a nemzetközi egyezmények és más nemzetközi instrumentumok tükrében. p. 199.-213. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. XI. fejezet.
- 24) Végvári Réka: A tanúvédelem. p. 213.- 236. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. XII. fejezet.
- 25) Végvári Réka: A nemzetközi együttműködés keretei. p. 236.-250. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA Közlemények. 2008. No.22. XIII. fejezet.
- 26) Fehér Lenke: Az emberkereskedelem bűncselekményének felderítése, a joggyakorlat kérdései. p. 250.-262. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. XIV. fejezet.
- 27) Fehér Lenke – Hollán Miklós - Végvári Réka: Javaslatok a törvényhozás és a joggyakorlat számára az emberkereskedelem elleni fellépés hatékonysága érdekében. p.262.-268. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. XV. fejezet.
- 28) Fehér Lenke: International Trafficking in Human Beings. Summary. p. 268.-269. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. No.22. 2008.
- 29) Fehér Lenke: Az emberkereskedelemre vonatkozó hazai büntetőjogi szabályozás. p. 178.-199. In: Nemzetközi emberkereskedelem. MTA JtI Közlemények. 2008. No.22. XI. fejezet.

3. 2. Az OTKA szám feltüntetése nélküli publikációk:

Folyóiratcikk:

- 30) Fehér Lenke: Az emberkereskedelem néhány aktuális kérdése.(Illegális migráció, embercsempészet, emberkereskedelem. Kriminológiai Tanulmányok, No. 42. Budapest, 2005. p. 210.-233.
- 31) Fehér Lenke: A prostitúció körüli élősdijellegű bűncselekmények. Egy empirikus vizsgálat főbb tanulságai. In: Kriminológiai Tanulmányok, No. 44. Budapest, 2007. p. 111-134.

- 32) Póczik Szilveszter - Dunavölgyi Szilveszter - Fehér Lenke - Jagusztin Tamás - Windt Szandra: Nemzetközi migráció - nemzetközi kockázatok. Magyar Tudomány. 2008. 9. szám. 1095-1107. oldal.

Könyvfejezet:

- 33) Fehér Lenke: Nemzetközi migráció, embercsempészet, emberkereskedelem. P. 235-283. Póczik Szilveszter - Dunavölgyi Szilveszter: Nemzetközi migráció - nemzetközi kockázatok. HVG- Orac, 2008. Budapest.
- 34) Fehér Lenke: Emberkereskedelem Magyarországon. p. 425-446.) Póczik Szilveszter - Dunavölgyi Szilveszter: Nemzetközi migráció - nemzetközi kockázatok. HVG- Orac, 2008. Budapest.